

Gambitul iranian al președintelui Trump

Valentin Quintus Nicolescu

Gambitul iranian al președintelui Trump¹

Valentin Quintus Nicolescu²

Analist, Institutul Diplomatic Român

Policy Brief Series no. 89 / 2026

Published by: Romanian Diplomatic Institute

ISSN: 2066-5989

Abstract

Analiza de față examinează intervenția militară israeliano-americană împotriva Iranului, declanșată în februarie 2026. Analiza urmează o serie de pași clari: examinarea strategiilor părților, impactul geopolitic și geoeconomic, respectiv relevanța pentru România. Ultima parte va discuta două scenarii, destinate a ajuta părțile interesate a naviga mai ușor provocările generate de contextul politico-militar și economic actual. Studiul examinează disonanța dintre obiectivele aliate – neutralizarea capacităților nucleare și schimbarea regimului – și realitatea tactică a „apărării-mozaic” iraniene, fundamentată pe reziliență asimetrică și atriție, subliniind limitele superiorității tehnologice în confruntarea cu strategii de supraviețuire asimetrică bine consolidate. Analiza reliefează consecințele geoeconomice sistemice, cu accent pe vulnerabilitatea fluxurilor comerciale din Strâmtoarea Ormuz și impactul acestora asupra securității energetice și alimentare globale. Sunt evaluate poziționările actorilor terți, identificând Rusia ca beneficiar conjunctural și China ca factor de echilibru precar. Totodată, lucrarea explorează implicațiile pentru România, pendulând între riscuri hibride și presiuni inflaționiste derivate din politicile de austeritate autohtone. În final, sunt propuse două proiecții prospective: un scenariu de detensionare tactică bazat pe proclamarea unei victorii militare limitate și, alternativ, o spirală a escaladării cu potențial de recesiune globală.

Cuvinte cheie: conflictul dintre Israel-SUA și Iran, strategii, Strâmtoarea Ormuz, Rusia, China, Statele Unite.

---

¹ Această publicație se bazează exclusiv pe surse deschise. Opiniile exprimate aparțin în întregime autorului și nu reflectă neapărat poziția instituției.

² valentin.nicolescu@idr.ro

"We could call it a tremendous success, or we could go further. (...)

And we will go further"

Donald J. Trump

INTRODUCERE

În 2018 președintele de atunci al SUA, Donald Trump, a decis [retragerea unilaterală a țării sale din Joint Comprehensive Plan of Action](#) (JCPOA) - acordurile nucleare cu Iranul negociate în timpul predecesorului său, Barack Obama. Motivația ce a determinat decizia în cauză era una cel puțin bizară, dar complet conformă cu profilul politic neortodox al lui Trump: JCPOA era un aranjament extrem de prost, care în realitate [favoriza Iranul și de facto submina securitatea SUA și a aliatului său, Israelul](#). Semnalul dat de decizia de a abandona aranjamentele negociate diplomatic era unul clar: soluția militară era din nou activ luată în considerare în relația cu Iranul, ca parte a instrumentarului disponibil în gestionarea problemei nucleare sau a celei privind rachetele balistice. De atunci, relațiile americano-iraniene au avut o traiectorie oscilantă, ce a trecut de la intensificarea presiunii prin reimpunerea sancțiunilor, dublată de măsuri militare (ex. [eliminarea lui Qasem Soleimani](#)) în timpul primului mandat Trump, la încercarea [timidă și ineficientă](#) de reluare a negocierilor diplomatice de către Joe Biden între 2021-2024. Odată cu revenirea la Casa Albă a lui Donald Trump, dialogul dintre părți a fost indirect, colapsând odată cu operațiunea [Midnight Hammer](#) din a doua jumătate a lui iunie 2025. Ceea ce este cert este faptul că retragerea SUA din JCPOA [nu a reușit să obstrucționeze Iranul](#) în aspirația sa de a deveni parte a clubului atomic, ci, dimpotrivă.

Anunțate de [diverse surse](#) cu o săptămână înainte, sâmbătă 28 februarie 2026 au început operațiunile militare israeliano-americe împotriva Iranului. Motivațiile din spatele acțiunilor militare sunt neclare, cel puțin în ceea ce privește implicarea Statelor Unite, mai ales în urma [declarațiilor contradictorii](#) venite dinspre Marco Rubio, Pete Hegseth și Donald Trump în zilele imediat următoare atacului.

Așa cum am arătat într-o altă analiză pentru IDR (Nicolescu, 2025), noua [viziune strategică americană](#) vede politica externă ca instrument de sau parte a politicii interne. Exercițarea puterii ca mijloc de împlinire a interesului național nu este dezbrăcată de aparențe, recuzarea vechii ordini internaționale *necesitând încă argumentul legitimității, respectiv cel al*

legalității, ambele gândite strict în relație cu spațiul politicii interne americane. Mai precis, exercitarea puterii trebuie să fie legitimă în fața opiniei publice americane, în termenii interesului național exprimat de proiectul America First al Președintelui Trump, respectiv trebuie să fie justificată legal în relația cu sistemul instituțional american. Ca exemplu, intervenția forțelor armate americane din Venezuela a fost prezentată ca fiind legitimă în virtutea combaterii unor fenomene ce afectează în mod direct societatea din Statele Unite – traficul de droguri, respectiv migrația. În același timp a fost prezentată ca fiind legală în virtutea faptului că Nicolas Maduro era considerat ca fiind fugar de legea americană, unde era acuzat de trafic de droguri. De asemenea, neconsultarea Congresului a fost justificată prin aceea că a fost vorba despre o acțiune polițienească și nu de una militară, așadar implicarea legislativului nefiind necesară.³

Cazul iranian este însă neîndoielnic mai complex, iar la momentul redactării acestui text, nici unul dintre cele două argumente de politică internă (legitimitate, respectiv legalitate) nu erau pe deplin clarificate. Administrația Trump a susținut că președintele se află în deplină legalitate, conform [War Powers Act din 1973](#), evitând [să utilizeze termenul de război](#) în relație cu operațiunile desfășurate în Golf, tocmai pentru a avea aparența de legalitate conferită de WPA, astfel neavând nevoie de aprobarea Congresului. Beneficiind de susținerea republicanilor din Congres, criza legală pare a fi pentru moment suspendată. De cealaltă parte, legitimarea acțiunii militare, cum aminteam și mai sus, este contradictorie, în funcție de persoana din administrație cu care se discută, dominantă părând a fi poziție conform căreia [Iranul ar fi atacat bazele americane](#) în cazul unui nou conflict cu Israelul, astfel încât [SUA s-au simțit obligate să acționeze preventiv](#). Este o situație care creează [reale probleme politice acasă](#) lui Donald Trump și care necesită din această perspectivă clarificări absolut necesare, în special în cazul în care Departamentul de Apărare va dori o suplimentare bugetară pentru a putea continua cu succes operațiunile din Golf. De asemenea, neclaritățile generate privind decizia și acțiunea de război vor duce către inițierea de audieri congresionale ale principalilor actori implicați, cel mai probabil amplificând turbulențele politice deja existente. O prelungire neluată în calcul a războiului – către octombrie, noiembrie sau decembrie – ar putea oferi o extrem de eficientă muniție politică opoziției *pentru a câștiga alegerile midterm*. Din această perspectivă,

---

³ În timp ce, din punct de vedere al legitimării, Donald Trump a vehiculat și argumentul (fals de altfel) conform căruia membrii Congresului au obiceiul să sifoneze informații către presă, astfel existând riscul ca întreaga operațiune de capturare a lui Maduro să fie compromisă.

actuala administrație se vede cumva prinsă între Scilla și Caribda, fiind presată de a rezolva conflictul într-un termen care să fie acceptabil în relație cu impactul asupra alegerilor.⁴

Războiul vine într-un moment în care spațiul internațional politic și economic este marcat de profunde incertitudini generate de acțiunile americane, fie că vorbim de războiul economic ce a debutat în primăvara lui 2025, fie de reconfigurarea unilaterală a ordinii internaționale. Este vorba de un mediu internațional volatil, cu un grad scăzut de stabilitate și predictibilitate, în care inițierea unui conflict major poate genera efecte colaterale mult mai ample și mult mai greu de anticipat.

Dat fiind faptul că textul de față este scris în timpul desfășurării evenimentelor, cea mai mare parte a informațiilor din spațiul public ([OSINT](#)) sunt, într-o formă sau alta, incomplete, parte a *fog of war* sau a războiului informațional aferent. De aceea, obiectivul meu este ca în textul de față să nu încerc cu necesitate o „analiză la cald”, ci mai degrabă să identific acele elemente care pot aduce claritate într-o situație confuză și să încerc identificarea de trenduri care să ajute în producerea unei perspective coerente asupra evoluțiilor din Golful Persic.

STRATEGIILE PĂRȚILOR – O SCURTĂ PRIVIRE

Strategia americano-israeliană – pace prin dezarmare și aliniere

Această nouă campanie pare a avea două mari tipuri de obiective: militare și politice.

Cele militare vizează nu doar eliminarea capabilităților nucleare, ci și reducerea masivă a complexului militar-industrial iranian, pentru a elimina (cel puțin pe termen scurt și mediu) amenințarea reprezentată de Teheran la nivel regional. Atacul din 28 februarie este, din această perspectivă, încununarea unei lungi campanii dusă de Israel de combatere a aliaților nonstatali ai Iranului din proximitate, precum [Hezbollah](#), [Houthi](#), [Hamas](#) sau [milițiile pro-iraniene din sudul Irakului](#) (vezi și Smith&Knights, 2025), dar și de slăbire a aparatului militar și de securitate iranian, prin [războiul de 12 zile din 2025](#) (vezi și Farnia, 2025). Implicarea americană este din acest punct de vedere, în mod evident complementară celei israeliene și, cel mai

---

⁴ În acest sens, analiza mea va urma o serie de pași clari: examinarea strategiilor părților, impactul geopolitic și geoeconomic, respectiv relevanța pentru România. Ultima parte va discuta două scenarii, destinate a ajuta părțile interesate a naviga mai ușor provocările generate de contextul politico-militar și economic actual.

probabil, cauzată de presiunile venite dinspre Ierusalim, în pofida [declarațiilor contrare](#) ale președintelui Trump.

Statele Unite par a-și fi atins relativ rapid [mare parte din obiectivele militare](#) inițiale. Cu toate acestea, Iranul continuă să retalieze prin atacarea unor ținte din Golf, dar și din Israel, fapt ce determină SUA să își extindă campania de bombardare a infrastructurii militare a Teheranului în speranța eliminării complete a amenințării pe care acesta o reprezintă. Cu toate acestea, o privire din perspectivă oferă concluzii mai puțin optimiste.

Faptul că [Iranul încă poate produce în masă arme](#) din ce în ce mai ieftine și periculoase – cum este de exemplu cazul dronelor Shahed – permite Teheranului și aliaților săi să amenințe cu o tehnologie inferioară puncte strategice care, cel puțin până în acest moment, sunt apărate cu tehnologii extrem de costisitoare (vezi strâmtoarea Ormuz sau ieșirea Bab-el-Mandel din Marea Roșie ori bazele militare americane din regiune ș.a.m.d.). Ceea ce presupune implicit existența unui [avantaj \(geo\)strategic asimetric al Iranului](#) și a aliaților săi non-statali vizavi de ordinea reprezentată de prezența regională a tehnologiilor mai avansate incarnate de flotele occidentale, în special ale SUA. Din punct de vedere militar, este necesară o zdrobire a adversarului care, factual, nu poate fi atinsă decât cu costuri inacceptabile, dată fiind disparitatea tehnologică, făcând așadar războiul pe termen lung nesustenabil financiar pentru Statele Unite, în timp ce tranziția către producția în masă a unor sisteme ieftine defensive și ofensive [va necesita un timp relativ îndelungat](#) și presupune lanțuri logistice și dependențe specifice ce nu se pot rezolva de la o zi la alta.

Faptul că Statele Unite nu asigură (în ciuda promisiunilor) escorte militare navelor ce trebuie să treacă prin strâmtoarea Ormuz, făcând apel totodată către comunitatea internațională [de a interveni în regiune](#) este o clară ilustrare a acestei situații.

Cu toate acestea, nu este exclus scenariul în care SUA și Israel vor adopta rapid inovații tehnologice de la varii aliați (ex. Ucraina) pentru a contracara amenințarea regională reprezentată de armamentul ieftin iranian. O astfel de tactică ar fi însă una predominant defensivă, potențial transformând războiul într-un conflict de poziții, lipsit de o strategie clară privind finalitatea acțiunilor militare.

Din punct de vedere politic, principalul obiectiv este cel al eliminării amenințării ideologice reprezentate de Iran, în principal prin *schimbarea regimului de la Teheran*. Practic, s-a avut în vedere reproducerea acțiunii din Venezuela, așteptându-se rezultate similare. Eliminarea fizică a conducerii Iranului, dublată de anihilarea capabilităților militare și

polițienești ar fi presupus unul din două scenarii; 1. Accesul la putere al unei facțiuni care să fie pregătită să accepte alinierea la SUA sau 2. Capacitarea populației de a se revolta și de a dărâma regimul fundamentalist. Ambele scenarii s-au dovedit greșite. La acestea se mai adaugă încercarea eșuată de a [antrena minoritatea kurdă din Irak în război](#), în ideea de a înlocui un atac terestru american cu actori regionali interesați în răsturnarea regimului de la Teheran ori chiar generarea unui război civil între granițele Iranului, încurajând separatisme bazate pe diferențe etno-lingvistice și culturale existente (ex. minoritatea kurdă și/sau cea balucă).

După eliminarea liderului suprem și a unei mari părți a conducerii de stat a Iranului, o nouă conducere a fost aleasă la Teheran, dominată de figura fiului fostului ayatollah, [Mojtaba Khamenei](#). Este un semnal extrem de important dat de Iran în ceea ce privește (in)disponibilitatea sa de a urma modelul venezuelean în relația cu Statele Unite: noul lider religios iranian este o figură conservatoare, în mod cert extrem de motivată în a menține cursul anterior al țării și atitudinea profund anti-americană, în condițiile în care și-a pierdut familia (tatăl, soția, fiul și sora) în urma atacurilor. În acest sens, numirea lui Khamenei ilustrează eșecul american de a demantela sau de a destabiliza regimul de la Teheran. În același timp, figura lui Khamenei Jr. ca nou lider religios al Iranului poate fi extrem de problematică pentru regim. Khamenei pare a fi fost împins în poziția actuală de Corpurile de Gardă Revoluționare Iraniene (CGRI) care, prin această mișcare politică atacă unul dintre pilonii ideologici fundamentali ale revoluției islamice – [principiul anti-ereditar](#) și anti-monarhic – astfel afirmându-și fără putință de tăgadă primatul în spațiul politic iranian în raport cu celelalte centre de putere (președinte, parlament etc). Acceptarea acestei decizii de către cetățenii iranieni este fie un indicator în ceea ce privește susținerea regimului de la Teheran în rândul populației, fie unul al capacității de control și represiune de care este capabil CGRI în relație cu societatea iraniană după decapitarea regimului de către atacurile americano-israeliene. Așa se poate explica faptul că, deși inițial atât Donald Trump cât și Benjamin Netanyahu au făcut apel fără succes [la populația iraniană](#) să [se revolte](#) împotriva regimului fundamentalist de la Teheran, mai apoi, odată cu trecerea timpului, ambii au abandonat demersul fără a mai comenta asupra subiectului.

În acest context posibilitatea unei soluționări a conflictului ca rezultat al atingerii obiectivelor politice este extrem de improbabilă. Această stare de lucruri este confirmată de avansarea de către președintele Trump a unor condiții de pace prin care se cere [capitularea necondiționată](#) a Iranului. Este o propunere cel puțin nerealistă, mai ales în condițiile în care atacurile coaliției israeliano-americane au eșuat în a destabiliza regimul de la Teheran,

determinând cel mai probabil reacția Teheranului, care a avansat condiții de pace la fel de nerealistice (vezi mai jos). În același timp, la această situație complicată se mai adaugă și faptul că, în pofida excelenței operaționale de care armata americană dă dovadă, există suspiciuni relativ întemeiate în ceea ce privește coerența strategică a decidenților americani, impactând în mod direct orice potențială ieșire din conflict a părților.

Strategia iraniană – sugrumarea economică și războiul de atriție

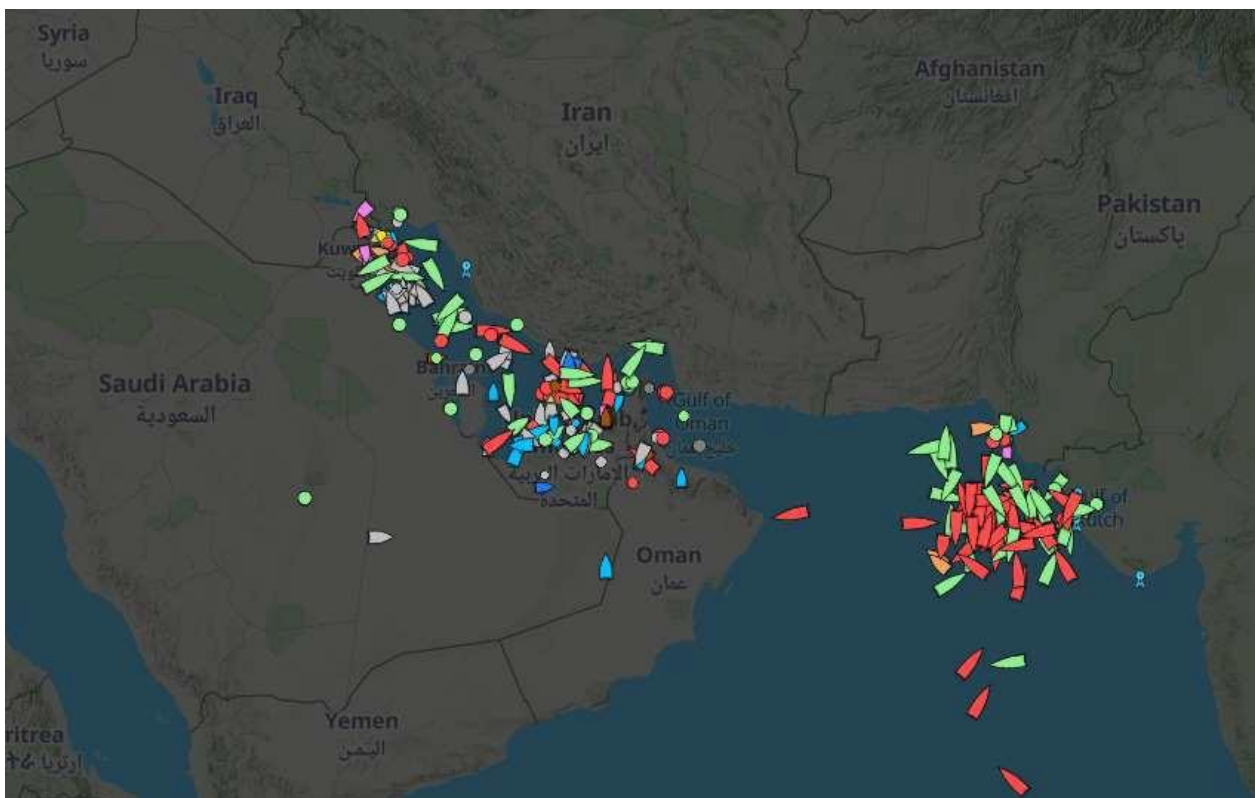
Chiar dacă și-a văzut elita politico-militară decimată în primele ore ale conflictului, Iranul pare a avea o abordare strategică surprinzător de coerentă: epuizarea adversarului prin reziliență, extinderea conflictului și cauzarea de costuri inacceptabile (în particular economice) nu doar adversarilor, ci și statelor din regiune. Cu alte cuvinte, *strategia Iranului nu este de a câștiga din punct de vedere militar un război asimetric, ci de a supraviețui îndeajuns de mult pentru ca presiunea economică globală să se transfere în spațiul politic și să determine retragerea americană.*

Este, în fapt, adaptarea și aplicarea doctrinei militare iraniene centrată pe apărare și război asimetric, acțiunile militare ale Teheranului fiind centrate în jurul celor patru obiective strategice pe care este ea construită – protejarea regimului, apărarea teritoriului, descurajarea prin demonstrații de forță, respectiv descurajarea prin retaliere (amenințare ca răspuns la amenințare) (vezi McInnis, 2017, 4). La cele de mai sus, în urma analizării operațiunilor militare americane din Irak și Afganistan, Iranul a adăugat în 2005 o viziune particulară – apărarea-mozaic, ce are drept obiectiv flexibilizarea armatei în fața unui atac extern prin creșterea autonomiei decizionale a comandanților regionali. Principalul beneficiu al acestei doctrine îl constituie – așa cum s-a putut observa în zilele de după decapitarea regimului de la Teheran – creșterea rezilienței armatei prin prezervarea capacității de reacție militară în contextul în care vârful ierarhiei de comandă este incapacitat.

Strategia iraniană pare a presupune un *război defensiv de atriție*, care fie să facă necesară implicarea terestră a SUA, fie să determine o dezangajare americană după o anumită perioadă de timp, ca urmare a epuizării și/sau a presiunii puse de alți actori din scena internațională. O a doua componentă a strategiei Teheranului pare a fi *extinderea conflictului* prin implicarea aliaților săi nonstatali și atacarea unor țerte state, crescând instabilitatea în regiune și astfel punând o presiune suplimentară asupra Washingtonului.

Dincolo de utilizarea arsenalului militar, Teheranul mai dispune și de avantajul poziționării geografice, care poate fi transformată într-o armă ce se poate dovedi extrem de eficientă în cazul unui război prelungit.

În primul rând este vorba despre controlul asupra strâmătorii Ormuz, prin intermediul căruia poate exercita o presiune directă nu doar asupra adversarilor, ci și asupra economiei globale. Chiar și în contextul actual, în care marina militară iraniană a fost decimată de atacurile americane, Iranul poate amenința eficient traficul din strâmtoare, grație geografiei și [tacticilor asimetrice](#) ce se bazează pe roiuri de vase mici susținute de rachete, drone și mine marine, scopul nefiind cu necesitate cel de a scufunda vasele comerciale, ci de a face tranzitul atât de periculos și de imprevizibil încât traficul să se oprească. Amenințarea Iraniană s-a dovedit a fi eficientă – trecerile prin Ormuz s-au redus dramatic, iar asta în special datorită faptului că [marile firme de asigurări au refuzat să mai asigure nave și transporturi](#) după ce Teheranul a anunțat închiderea strâmătorii.

Figura 1. Strâmtoarea Ormuz la trei săptămâni de la atacul asupra Iranului (Sursa: shipxplorer.com)

Reacția americană nu s-a lăsat așteptată, inițial președintele Trump declarând că [SUA vor oferi asigurări de stat transportatorilor](#), și că [marina militară americană va asigura securitatea vaselor](#) comerciale la trecerea prin Ormuz. Cu toate acestea, lucrurile nu s-au pus în mișcare, iar traficul a rămas minimal. În această situație, președintele american a recurs la amenințări, publicând pe rețeaua sa de social media un [comunicat](#) redactat în termeni extrem de duri:

Dacă Iranul face orice lucru care oprește fluxul de petrol în Strâmtoarea Ormuz, va fi lovit de Statele Unite ale Americii DE DOUĂZECI DE ORI MAI TARE decât a fost lovit până acum. În plus, vom elimina ținte ușor de distrus care vor face practic imposibil ca Iranul să mai fie vreodată reconstruit, ca națiune — Moartea, Focul și Furia se vor revărsa asupra lor — Dar sper, și mă rog, să nu se întâmple! Acesta este un cadou din partea Statelor Unite ale Americii pentru China și pentru toate acele națiuni care folosesc intens Strâmtoarea Ormuz. Sper că este un gest care va fi extrem de apreciat. Vă mulțumesc pentru atenția acordată acestei chestiuni! (Trump 2026)

Iranul a răspuns prin a începe [minarea culoarului comercial](#) și [atacarea unor nave de transport](#), fapt ce nu a atras nici o reacție americană semnificativă – marina militară a SUA nu a încercat să însoțească vasele prin strâmtoare, mulțumindu-se să scufunde de la distanță un număr redus de vase mici puitoare de mine. Consecința este așadar clară: controlul iranian asupra strâmtoării Ormuz nu este – cel puțin pentru moment – contestat cu succes de către SUA, iar situația nu se poate schimba decât dacă Statele Unite: 1. vor decide să invadeze terestru regiunea pentru a-și afirma controlul asupra strâmtoării; 2. vor căuta o ieșire diplomatică (extrem de greu de obținut în condițiile date, cum voi arăta mai jos); 3. vor abandona unilateral ostilitățile (improbabil); ori dacă 4. Vor reuși relativ rapid (cel mai probabil cu ajutorul experților ucraineni) să pună la punct un sistem ieftin și eficient de contracarare a amenințării iraniene.

La nivel strategic așadar, este foarte important de notat faptul că Teheranul folosește controlul asupra strâmtoării Ormuz pe două paliere diferite:

- În încercarea de a pune presiune asupra economiei globale, în speranța atingerii unui punct critic în care constrângerile induse de perturbarea lanțurilor logistice vor fi atât de acute încât SUA vor fi nevoite să facă pasul înapoi pentru a evita grave consecințe economice atât la nivel global cât și intern (și asta în contextul unui an electoral).

- În încercarea de a constrânge alianții SUA din Golf (nu doar prin sugrumarea exporturilor, dar și a importurilor, în special a celor de hrană și medicamente) de a presa prin varii mijloace SUA de a accepta [condițiile de pace](#) (cel mai probabil inacceptabile) ale Teheranului: recunoașterea drepturilor legitime ale Iranului, plata de reparații, respectiv garanții internaționale ferme privind viitoare agresiuni venite din partea SUA și a Israelului ori chiar retragerea totală a SUA din regiune. În fapt, Iranul are în acest caz drept obiectiv fisurarea relațiilor dintre țările GCC și Statele Unite, ce ar putea avea serioase consecințe pentru Washington, în special în plan economic, dar nu numai.

În al doilea rând, și cel puțin la fel de important, Iranul mai beneficiază și de avantajul geografiei naționale. Țara este practic o fortăreață muntoasă extrem de greu de cucerit, cel mai recent exemplu în acest sens fiind cel reprezentat de invazia irakiană din 1980, care a eșuat a penetra regiunile montane. Războiul s-a transformat dintr-unul de mișcare într-unul de poziții, situație ce finalmente a determinat retragerea lui Saddam Hussein opt ani mai târziu, în urma unuia dintre cele mai lungi războaie din secolul 20 (vezi Murray și Woods, 2014). O încercare a SUA de a ataca terestru Iranul ar reprezenta o aventură extrem de riscantă, ce ar putea aminti de campania pierdută de Imperiul Britanic în Primul Război Mondial la Gallipoli (vezi Garipey, 2014) ori o reiterare a scenariului invaziei irakiene din 1980. De exemplu, ocuparea fizică a strâmtorii Ormuz de trupele SUA nu va atrage după sine un control *de facto* și o creștere a securității navelor comerciale, ci – cel mai probabil – ar pune pe hartă un nou set de ținte pentru dronele și rachetele iraniene, ținte care ar însemna mai mulți soldați americani morți și mai multe echipamente militare americane neutralizate, validând așadar strategia războiului de atriție avută în vedere de Teheran. Dar tentația poate fi mare, dat fiind faptul că o acțiune terestră ar fi o întreprindere ce ar presupune riscuri mari, și care – în cazul unui succes – ar produce câștiguri similare. Însă, de cealaltă parte, exact gradul de risc extrem de mare implicat de o operațiune terestră oferă Iranului un atu extrem de important în economia conflictului, fiind în poziția de a controla rezultatul final al războiului și de a impune condiții în acest sens în virtutea faptului că teritoriul său național rămâne în integralitatea sa sub controlul guvernului de la Teheran. Din această perspectivă Statele Unite par a fi prinse într-o *capcană a escaladării* (vezi Neumann și Smith, 2007, 76-93; vezi și Duyvesteyn, 2021; Pfaff, 2024) *care o condamnă la intervenția terestră într-o formă sau alta pentru a forța un rezultat pozitiv.*

IMPACT GEOPOLITIC ȘI GEOECONOMIC

China

O înfrângere a Iranului urmată de o aliniere la Washington ar implica o [subminare a arhitecturii geopolitice globale construită de Beijing](#) în ultimele două decade, în care Iranul a jucat și joacă un rol esențial. În același timp, China pare a fi în mod direct afectată economic, [cca 50% din necesarul de petrol al economiei chineze](#) provenind din Golf. În această ecuație trebuie introdus și conflictul mai puțin discutat [dintre Pakistan și Afganistan](#), ce a debutat cu câteva zile înainte de atacurile SUA și Israel împotriva Iranului și care a dus la izolarea Teheranului atât terestru cât – cel puțin inițial – și maritim în relația sa cu China. Cu toate acestea, pe termen scurt și mediu China va fi cel mai puțin afectată de criza din Golf, date fiind [rezervele masive de petrol](#) (de cca 1.2 miliarde barili) pe care le-a acumulat, dar și în virtutea faptului că petrolul iranian destinat Chinei [continuă să treacă prin Ormuz](#) în mare măsură neafectat.

Eventuala prelungire a războiului, dublată de inabilitatea SUA de a deschide strâmtoarea Ormuz ar putea stimula alți actori de a întreprinde acțiuni militare (e.g. [China în Taiwan](#)), încercând a profita de situația haotică generată de războiul din Golf și de concentrarea capabilităților militare americane în regiune.

Războiul din Ucraina și Rusia

Rusia este principalul beneficiar al războiului la nivel global – creșterea prețului petrolului este mult peste estimările pe care este construit bugetul național al Rusiei: [59\\$/baril](#). Un alt ajutor nesperat a venit direct din partea... Statelor Unite, care [au suspendat pentru o lună interdicția adresată Indiei](#) de a cumpăra petrol și gaze din Rusia pentru a contracara efectele negative asupra lanțurilor logistice care lovesc direct în economia indiană. La scurt timp, administrația de la Washington a început să [ridice parte din sancțiunile](#) îndreptate împotriva Rusiei. Practic, războiul oferă o nesperată bulă de oxigen unei economii extenuate după patru ani de campanie în Ucraina și de presiunile generate de sancțiuni. Din această perspectivă, un război prelungit în Golf este în interesul imediat al Moscovei, fapt ce explică [implicarea Rusiei de partea Iranului în sfera informațiilor militare](#), relevându-i locații ale trupelor, vaselor și

aviației americane, [consilierea armatei iraniene](#) în privința utilizării tactice a dronelor ori chiar [trimiterea de astfel de echipamente militare în Iran](#).

Războaiele din Ucraina și Iran au un efect cumulat în ceea ce [privește limitarea transportului aerian pe direcția est-vest](#): la momentul redactării textului de față, date fiind zonele de interdicție aeriană, conexiunea Europei cu regiunea Asia-Pacific este redusă la un coridor extrem de restrâns, ce trece peste Caucaz. La această stare de fapt trebuie adăugată și [creșterea prețurilor la combustibil](#) pentru aeronave, ambele având un potențial impact negativ asupra pieței de profil.

Strâmtoarea Ormuz

Închiderea traficului prin strâmtoarea Ormuz nu trebuie examinată doar din perspectiva exporturilor de petrol și gaze naturale ale țărilor GCC și a modului în care acestea afectează economia globală, ci și din perspectiva **fluxurilor de importuri**, ce presupun itemi esențiali pentru supraviețuirea societăților din regiune, cum este cazul importurilor de hrană. Securitatea alimentară a acestora este în mod direct amenințată prin întreruperea lanțurilor de aprovizionare, țările din regiune [importând nu mai puțin de 80% din hrana necesară](#), cea mai mare parte a acesteia fiind transportată pe mare. O situație similară regăsim și în cazul altor bunuri esențiale, precum medicamentele.

Bombardarea infrastructurii energetice regionale, și nu doar a bazelor militare, aeroporturilor, resorturilor turistice sau a ambasadelor confirmă faptul că *Iranul încearcă într-un anumit sens să poarte războiul împotriva întregii economii globale*. Lovirea capacităților de producție și stocare a petrolului și gazelor naturale ale țărilor GCC și Israelului amenință un efect pe termen mediu nu doar în sectorul energetic, ci și în [alte sectoare ale economiei](#), precum producția de aluminiu, de îngrășăminte (uree și fosfați) sau industriile petrochimice. [Atacarea de către Israel](#) a infrastructurii de producție petroliere a Iranului vine să acutizeze situația, justificând o retaliere și escaladare din partea Teheranului.

Un al sector profund afectat de suspendarea traficului comercial prin Ormuz este cel al îngrășămintelor, prelungirea situației generând serioase [îngrijorări privind securitatea alimentară](#) la nivel global. Asta în condițiile în care Rusia (cel mai mare exportator de îngrășăminte din lume) [nu poate acoperi cererea](#) de îngrășăminte atât ca efect al sancțiunilor, dar și ca urmare a loviturilor administrate industriei de profil de armata ucraineană.

În același timp, trebuie notat că o suspendare pe termen lung a exporturilor de petrol și gaze *afectează direct bugetele statelor GCC*, veniturile acestora fiind în cea mai mare parte generate de industria petrolieră. Creșterea insecurității generată de atacurile iraniene asupra statelor din golf vine să submineze un alt capitol important al veniturilor bugetare, cele [generate de turism](#). În acest context, cele patru mari economii din Golf (Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite, Kuweit și Qatar) ar putea lua în considerare [dezangajarea investițiilor proprii în străinătate](#) pentru a adresa problemele bugetare interne. Consecința acestei situații (în particular în cazul unui conflict prelungit) o constituie presiunea directă pusă de aliații din Golf ai SUA asupra Casei Albe de a căuta mijloace diplomatice pentru a încheia războiul, în contextul în care Arabia Saudită, Emiratele și Qatarul au promis [investiții de sute de miliarde de dolari în economia americană](#) ce acum ar putea fi anulate.

Global

Chiar și în cazul în care războiul ar lua sfârșit relativ rapid, revenirea la normal va avea *o întârziere de câteva săptămâni sau poate luni*. Refacerea lanțurilor logistice, în condițiile în care producția de petrol și gaze naturale (dar nu numai) a încetinit s-au chiar a fost suspendată, iar capacitățile de stocare și rafinare din Golf au fost serios afectate de război, va fi un proces complex, ce va prelungi cu luni de zile criza generată de război după încheierea formală a acestuia.

Impactul economic imediat – [creșteri globale de prețuri la produsele petroliere](#) generată de penuria artificială produsă de întreruperea lanțurilor logistice globale, ce vor încuraja [lovituri speculative în varii segmente ale pieței](#), cu un efect cumulativ ce va amplifica incertitudinile deja existente. În **scenariul unui război prelungit**, această situație poate produce un efect de cascadă care va conduce către recesiune și, mai grav, către o criză economică globală.

Impactul asupra României

România a ales să permită SUA să [utilizeze bazele militare din țara noastră](#) în cadrul operațiunilor implicate de războiul împotriva Iranului. Decizia a generat printre altele și spaima legate de un [potențial atac al Iranului](#) cu rachete balistice asupra României. Este o spaimă

complet nejustificată, puțină geografie politică și militară elucidând chestiunea în termenii cei mai clari: pentru o asemenea acțiune, rachetele din Iran vor trebui să treacă prin spațiul aerian al Turciei, aliat NATO al României. [Ca și în alte cazuri](#), apărarea antiaeriană turcă va doborî rachetele, îndepărtând astfel amenințarea la adresa statului nostru. Cu toate acestea, în cazul în care Iranul ar decide să treacă România pe lista țintelor legitime, cele mai probabile acțiuni ce ar putea fi întreprinse împotriva țării noastre ar fi cele cibernetice, respectiv incitarea la atentate teroriste.

Războiul din Iran vine într-un context extrem de delicat pentru România. Statul român s-a lansat în 2025 într-o serie [de măsuri de austeritate](#) ce au drept obiectiv reducerea deficitului bugetar. Adoptarea modelului neoliberal – considerat după criza din 2008 ca [depășit](#) și [nefuncțional](#) –, bazat pe politici de austeritate, pentru rezolvarea crizei deficitului este un pariu extrem de riscant în contextul incertitudinilor prezente la nivel internațional după ianuarie 2025. Iar în scenariul unui război prelungit în Iran și al unei recesiuni globale generate de acesta, strategia poate genera costuri neprevăzute (în particular social-economice), tensiuni sociale ș.a.m.d., care se pot transla rapid la nivel politic. Din această perspectivă, decidenții români trebuie să ia în considerare și un scenariu negativ, în care efectele globale ale războiului (în particular implicând presiuni inflaționiste suplimentare celor deja produse de măsurile interne de austeritate) ar putea genera probleme sociale și economice interne care, la rândul lor ar fi instrumentalizate politic pentru a destabiliza România.

DOUĂ SCENARII

TACO (*Trump Always Chickens Out*) – un război de relativ scurtă durată, între patru și șase săptămâni.

„Am putea să spunem că am avut un succes fenomenal, sau am putea merge mai departe (...) Și vom merge mai departe!” a spus Donald Trump într-o [conferință de presă ce a avut loc în 10 martie](#), referindu-se la conflictul cu Iranul. A doua zi, președintele american a început să vorbească despre o victorie deja obținută – în cadrul unei adunări electorale ce a avut loc în Hebron, Kentucky, Trump a proclamat victoria, specificând totuși că [„nu vrem să plecăm prea devreme, trebuie să terminăm treaba”](#) în Iran.

Acest scenariu presupune reevaluarea obiectivelor campaniei și asumarea succesului în privința celor militare, respectiv abandonarea (trecea sub tăcere) a celor politice, ce rămân neîndeplinite. În acest caz, președintele Trump va constata public victoria prin îndeplinirea obiectivelor militare – incapacitarea Iranului de a proiecta forță dincolo de granițele sale, dezafectarea complexului militaro-industrial iranian pe termen lung, eliminarea amenințării rachetelor balistice, respectiv eliminarea accesului iranian la arma atomică.

O decizie în această direcție a președintelui american ar putea fi *de facto* rezultatul [efectelor globale neprevăzute ale războiului](#), în special al celor economice, de reflectarea acestora în plan intern și de translatarea lor în plan politic, cu un potențial impact extrem de important asupra alegerilor din noiembrie 2026. Un caz special ar putea fi reprezentat de un vot al Congresului privind continuarea războiului. Cel puțin până la momentul redactării analizei de față, un asemenea vot [nu s-a dovedit de succes](#), dar pe viitor nu este exclus ca ***o combinație între voința executivă de a finaliza operațiunea militară să coaguleze suficientă susținere în cele două camere pentru a orchestra o ieșire abruptă a SUA din conflict.***⁵

Cu toate acestea, intențiile lui Donald Trump ar putea fi contrazise în practică de un refuz al Iranului de a înceta ostilitățile. Pentru a avea succes, este extrem de important modul în care administrația de la Washington performează jocul contactelor diplomatice în spatele ușilor închise, pentru a convinge un Teheran extrem de sceptic și de radicalizat în decizia sa de război să depună armele sau să încheie conflictul într-un mod acceptabil pentru partea americană. Altfel, o proclamare unilaterală a victoriei de către președintele Trump, urmată de o retragere americană din Golf va fi cel mai probabil contrată de o proclamare a victoriei venită dinspre Teheran, contrazicând *ipso facto* narativa Washingtonului.

Pe de altă parte, asumarea succesului militar de către SUA ar putea conduce și către un scenariu diferit, în care Iranul va fi complet izolat și sancționat (sau chiar supus unei blocade), iar spațiul său aerian controlat pe termen lung de către Statele Unite. În acest caz, capabilitățile militare iraniene ar fi dramatic reduse, astfel amenințarea reprezentată de acestea fiind în practică eliminată. Controlul spațiului aerian ar asigura menținerea acestei stări de fapt și ar putea fi garantul întoarcerii la normalitate în regiune. Însă acest scenariu nu poate deveni realitate decât dacă SUA vor reuși să contracareze și să elimine industria producătoare de drone

---

⁵ Mai ales dacă reprezentanții Partidului Republican care au o finanțare semnificativă de la AIPAC vor primi unda verde în acest sens, alături de Democrați.

a Iranului, dar și capacitatea acestuia de a importa asemenea echipamente militare de la terți (cum ar fi Rusia).

Principiul dominoului - Război prelungit, cu posibilitatea intervenției terestre americane

În acest scenariu Statele Unite și Israelul eșuează în a-și duce la îndeplinire nu doar obiectivele politice, ci și cele militare, iar războiul continuă mult peste cele șase săptămâni estimate inițial de administrația Trump. În această variantă, SUA sunt prinse într-o capcană a escaladării care poate duce inclusiv către operațiuni terestre în Iran, pentru a forța un rezultat pozitiv al conflictului. Este de departe cel mai prost scenariu posibil, cu ramificații globale și efecte greu de anticipat.

La nivelul regional al Golfului Persic, ar presupune o escaladare de ambele părți a atacurilor vizând infrastructuri non-militare, precum cea de producție, rafinare și transport, industriile petrochimice etc. Cum am discutat deja mai sus, impactul global ar putea fi fără precedent și de lungă durată, determinând o creștere rapidă a inflației, reflectată mai apoi în scăderi ale creșterii economice, recesiune și, cel puțin la fel de important, în tensiuni sociale generatoare de instabilitate locală (în acest sens [exemplul timpuriu al Coreii de Sud](#) poate oferi o bună imagine inițială). Astfel, pericolul unui cerc vicios al inflației și tensiunilor sociale devine o reală posibilitate. În același timp, incapacitatea SUA de a gestiona singure efectele războiului pe care l-au inițiat (ex. traficul prin strâmtoarea Ormuz) va duce către [presiuni suplimentare dinspre Washington asupra aliaților](#) (în special occidentali) pentru a se alătura efortului militar american în Golf.

La nivelul Statelor Unite, impactul inflaționist al războiului [se face deja resimțit](#), cumulat unor [probleme preexistente](#), generate în particular de efectele Liberation Day din primăvara lui 2025, și care par a sugera că economia americană [se îndreaptă către o recesiune](#). Efectele unui război prelungit ar putea fi extrem de grave, mai ales în contextul în care îngrijorările legate de [datoriile private](#) sau de [bula AI](#) se fac tot mai pregnant simțite. Din această perspectivă, *cel mai mare pericol îl reprezintă apariția panicii într-un segment oarecare al pieței, urmată de o contagiune rapidă, generalizată*. Incertitudinile și volatilitatea deja existente, acutizate de situația din Golful Persic, favorizează momentele speculative generatoare de panică, crescând riscul unei crize ce poate rapid deveni globală.

BIBLIOGRAFIE

- Duyvesteyn Isabelle (2021) *Rebels and Conflict Escalation. Explaining the Rise and Decline of Violence*, Cambridge University Press;
- Farnia Nina (2025) "The 12-Day War and the Collapse of US Imperialism", *Middle East Critique*, 34(4), 791-795;
- Garipey Patrick (2014) *Gardens of Hell. Battles of the Gallipoli Campaign*, Potomac Books (University of Nebraska Press);
- McInnis Matthew (December 2017) *The Strategic Foundations of Iran's Military Doctrine*, International Institute for Strategic Studies, <https://www.iiss.org/globalassets/media-library/content-migration/images/comment/analysis/2017/december/2-mcinnis2125.pdf>;
- Murray Williamson, Woods Kevin M. (2014) *The Iran-Iraq War. A Military and Strategic History*, Cambridge University Press;
- Neumann Peter R., Smith M.L.R. (2008) *The Strategy of Terrorism. How it works and why it fails*, Routledge;
- Nicolescu Valentin Quintus (2025) "Rethinking the International Order and Imperial Isolationism: The perspective of the 2025 U.S. National Security Strategy", *Policy Brief*, 85/2025, Bucharest: Romanian Diplomatic Institute;
- Pfaff Anthony C. (2024) "Avoiding the Escalatory Trap: Managing Escalation during the Israel- Hamas War," in *Parameters* (54)3, doi:10.55540/0031-1723.3300;
- Smith, Crispin, & Knights, Michael (2025) "How Iran aligned militias seized Iraq: irregular warfare, lawfare and regime change", in *Small Wars & Insurgencies*, 36(4), 659–697.

IDR

Institutul Diplomatic Român

Misiune. Institutul Diplomatic Român (IDR) își asumă misiunea de a contribui substanțial la creșterea calității diplomației românești prin formare, educare continuă, cercetare, prin dezvoltarea gândirii critice și strategice, prin conectare internațională. O politică externă bună servește unei politici interne benefice.

Principii: valorizarea resurselor umane, profesionalismul, respectul și dialogul, responsabilitatea pentru comunitate.

Pornind de la atribuțiile legale fondatoare ale IDR, dezvoltarea în continuare a institutului se realizează, în funcție de nevoile identificate în MAE, pe următoarele patru direcții:

- Formarea și educarea continuă a diplomaților și a altor categorii de cursanți;
- Aprofundarea dimensiunii de cercetare și expertiză pe spații regionale și problematice funcționale;
- Funcționarea IDR ca *think-tank* al MAE;
- Integrarea IDR în cadrul unei rețele internaționale de institute relevante similare.

Autor: Valentin Quintus Nicolescu (PhD) este analist la Institutul Diplomatic Român – Serviciul Furnizare de Expertiză pentru MAE, lector asociat la SNSPA și Universitatea din București

Seria Policy Brief IDR
ISSN 2066-5989
ISSN-L 2066-5989

Editare, formatare și grafică: Claudiu Codreanu

Imagine copertă: https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2026/03/president-donald-j-trump-oversees-operation-epic-fury-at-mar-a-lago-palm-beach-fl-feb-28-2026-white-house-photo-by-daniel-torok_55121599389_o.jpg

Institutul Diplomatic Român - IDR
<https://www.idr.ro/en/> | secretariat@idr.ro
Primăverii 17, sector 1, București, 011972